

DICTÀMEN DEL CONSELL CONSULTIU COMARCAL DE LA GENT GRAN DEL BAIX LLOBREGAT

Oficines de farmàcia al Baix Llobregat

L'art. 2.4 de la Llei 31/1991, de 13 de desembre, d'ordenació farmacèutica de Catalunya, estableix que es garanteix a la població l'assistència farmacèutica permanent. A aquests efectes, l'article encomana al Departament de Sanitat i Seguretat Social l'establiment de les normes oportunes en relació amb els horaris d'atenció al públic, els serveis d'urgència, les vacances i el tancament temporal voluntari de les oficines de farmàcia, en funció de les característiques de població i geogràfiques de cada àrea bàsica de salut.

Una mica més tard, mitjançant l'Ordre de 23 de gener de 1992, es fa efectiva la delegació de l'exercici de la competència d'autorització per a la creació, la construcció, la modificació, l'adaptació o la supressió de les oficines de farmàcia, com també l'establiment dels seus torns de guàrdia, vacances i horaris d'atenció al públic, en favor dels col·legis de farmacèutics.

A la comarca del Baix Llobregat existeixen actualment 259 oficines de farmàcia, que donen servei a una població de 806.249 persones. Recordem que el Baix Llobregat és la segona comarca més poblada de Catalunya just després del Barcelonès.

Els horaris d'obertura i atenció al públic d'aquestes farmàcies s'han vist reduïts de manera destacable en els darrers anys, sobretot en horari nocturn i especialment des de finals de 2010 i sobretot 2011, coincidint amb el tancament en horari nocturn de molts centres d'atenció primària a la comarca.

La llei però, garanteix l'accés a una oficina de farmàcia en servei d'urgències des de qualsevol nucli de població, en un termini de quinze minuts com a màxim, amb un mitjà de transport habitual.

El Consell Consultiu vol posar de manifest les diferències d'accés als serveis d'urgències de les oficines de farmàcia al territori del Baix Llobregat, en funció del municipi on estigui ubicada i del farmacèutic/a responsable.

Com a norma general, el Col·legi de Farmacèutics de Barcelona estableix que els horaris d'urgència de les oficines de farmàcia de cada població s'han d'adaptar als horaris d'atenció dels centres d'atenció primària. Així, si un municipi no disposa de servei d'urgències nocturnes al seu CAP, tampoc hi haurà cap oficina de farmàcia de guàrdia.

D'altra banda, les oficines de farmàcia de cada territori coordinen els torns de guàrdia (que no són obligatoris), i amb els ajuntaments, els requisits d'accés al servei. Així, existeixen municipis on les persones usuàries poden adreçar-s'hi directament, i altres on s'ha de contactar o anar presencialment a la guàrdia urbana, per a que aquesta truqui a la farmàcia, i en alguns casos acompanyi a les persones usuàries.

En alguns municipis del Baix Llobregat, davant d'una situació d'urgència mèdica, la persona s'ha de traslladar al centre d'atenció primària (on rep atenció i prescripció mèdica si és necessari), traslladar-se després a les dependències de la policia local, o trucar per telèfon, i finalment anar a la farmàcia. Tot plegat una missió impossible si parlem de persones grans o amb problemes de mobilitat.

Aquest fet encara es pot veure agreujat en els casos en que els trasllats no es produeixen dins del mateix municipi de residència, sinó a municipis veïns que si disposen de serveis d'urgència les 24 hrs.

Pel que fa al marc normatiu, la llei determina que durant el servei d'urgència s'han de dispensar tots aquells medicaments, productes sanitaris i productes dietoterapèutics de dispensació en farmàcia que siguin sol·licitats amb caràcter d'urgència, mitjançant prescripció facultativa i també quan es doni un problema de salut que requereixi una atenció farmacèutica immediata o que ho justifiqui. En aquest sentit, els malalts / malaltes cròniques també han patit en alguns casos dificultat d'accés als medicaments ja prescrits, si oblidaven adquirir-los dins de l'horari habitual de les oficines de farmàcia.

Per últim, volem posar de manifest que les oficines de farmàcia no sempre disposen dels medicaments prescrits, i que en molts casos, no poden dispensar-los amb caràcter d'urgència. Aquest fet, motiva que l'usuari/usuària hagi de tornar al servei d'urgències per tal que li sigui prescrit un altre medicament similar, i tornar novament a l'oficina de farmàcia, o en altres casos, haver d'esperar fins l'endemà per poder adquirir-lo. Per aquest motiu, considerem necessària l'existència d'un estoc de determinats medicaments als centres de salut i serveis d'urgències, que puguin ser dispensats directament a l'usuari/usuària quan sigui necessari.

D'acord amb allò exposat, el Consell Consultiu expressa les següents reivindicacions:

1. Instar als 30 ajuntaments del Baix Llobregat a posar en marxa mesures que facilitin l'accés de la ciutadania als serveis d'urgència dels centres d'atenció primària i de les oficines de farmàcia dels seus municipis.
2. Demanar a les policies locals que es realitzi un acompanyament als serveis d'urgència només a les persones que ho requereixin. Aquest acompanyament no pot ser, en cap cas, condició obligatòria per rebre atenció en una oficina de farmàcia que estigui de guàrdia o per accedir a qualsevol servei d'urgències de l'àmbit sanitari.
3. Millorar la coordinació entre els ajuntaments de municipis que no disposen de servei d'urgències al seu CAP, i els ajuntaments i CAPs de municipis que disposen d'atenció mèdica les 24 hrs, per facilitar al màxim la mobilitat i la rapidesa d'accés als serveis d'urgències de les persones usuàries.
4. Instar al Col·legi de Farmacèutics a que requereixi a les oficines de farmàcia la dispensa de medicaments ja prescrits a persones amb malalties cròniques, sigui quin sigui l'horari en que aquestes s'adrecin a les oficines de farmàcia, i sempre evidentment, que l'establiment es trobi de guàrdia.
5. Requerir al govern de l'Estat i a la Generalitat de Catalunya a modificar la normativa vigent en matèria de preus de medicaments, per a que no existeixin diferències en el preu d'un mateix fàrmac en funció de l'oficina de farmàcia on s'adquireixi, i per a que aquest preu aparegui a l'envàs.

Baix Llobregat, desembre 2015